

ការប្តូរថវិកា

២០២០-២០២២

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា បានមើលឃើញយ៉ាងច្បាស់ ប្រកបដោយទស្សនៈវិស័យវែងឆ្ងាយ អំពីសារៈសំខាន់នៃ ការងារគ្រប់គ្រងបំណុលសាធារណៈ និង បានទទួលស្គាល់ថា កិច្ចការគ្រប់គ្រងបំណុលសាធារណៈ គឺជាសមាសភាគ គន្លឹះមួយនៃកម្មវិធីកែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ។ ក្នុងរយៈពេលកន្លងមក រាជរដ្ឋាភិបាលបានដាក់ចេញជា បន្តបន្ទាប់នូវវិធានការចាំបាច់នានា ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ សំដៅពង្រឹងការគ្រប់គ្រងបំណុលសាធារណៈប្រកបដោយ ចីរភាព ។ វិធានការទាំងនោះ ត្រូវបានក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុអនុវត្តបានយ៉ាងខ្ជាប់ខ្ជួន ឥតមានរំពា ដែលធ្វើឱ្យរាជរដ្ឋាភិបាលមានលទ្ធភាពរក្សាបាននូវស្ថិរភាពនៃការគ្រប់គ្រងថវិកា និងម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច ក្នុងរយៈពេល ជាងពីរទសវត្សរ៍កន្លងមកនេះ ។

កម្ពុជាបានឈានដល់ដំណាក់កាលថ្មីមួយទៀតនៃកិច្ចអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចរបស់ខ្លួន គឺការបង្កើនទុនយ៉ាងគំហុក សម្រាប់បម្រើឱ្យការវិនិយោគលើវិស័យអាទិភាពគន្លឹះនានារបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ជាពិសេសវិស័យហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ រូបវន្តដែលមានផលិតភាពសេដ្ឋកិច្ចខ្ពស់ និងទ្រទ្រង់ចីរភាពកំណើន ។ ទន្ទឹមនឹងហិរញ្ញប្បទានឥតសំណងកាន់តែរីង ស្ងួតទៅ រាជរដ្ឋាភិបាលបានមើលឃើញប្រភពហិរញ្ញប្បទានសក្តានុពលធំៗពីរ សម្រាប់ហិរញ្ញប្បទានមុខចំណាយ ខាងលើ គឺ (១) ការខ្ចី ដែលរួមមានការខ្ចីពីដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ និង ការបោះផ្សាយមូលបត្ររដ្ឋ និង/ឬ សញ្ញាប័ណ្ណ រដ្ឋធិបតេយ្យ និង (២) ការវិនិយោគសាធារណៈពីវិស័យឯកជនលើវិស័យហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរូបវន្ត ដែលតម្រូវឱ្យ មានការធានាពីរាជរដ្ឋាភិបាល ដូចជាគម្រោងសាងសង់វារីអគ្គិសនី គម្រោងសាងសង់រោងចក្រផលិតថាមពល អគ្គិសនីដើរដោយធូលីថ្ម គម្រោងសាងសង់ខ្សែបញ្ជូនអគ្គិសនី និងគម្រោងភាពជាដៃគូរវាងរដ្ឋ និងឯកជន ក្នុងវិស័យហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរូបវន្តផ្សេងទៀត ។

ការខ្ចីឥណទាន គឺជាការប្រើប្រាស់លុយអនាគតនៅក្នុងពេលបច្ចុប្បន្ន ដែលចាំបាច់ត្រូវមានការគ្រប់គ្រងលើ ទំហំនិងលក្ខខណ្ឌនៃការខ្ចីឱ្យបានសមស្រប ប្រើប្រាស់ឱ្យចំទិសដៅអាទិភាព និងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ សំដៅ បង្កើនផលិតភាពសេដ្ឋកិច្ច និងការទ្រទ្រង់ចីរភាពកំណើនក្នុងរយៈពេលវែង ដើម្បីទាញយកមកវិញនូវកំណើន ចំណូលថវិកាជាតិ ។ បទពិសោធន៍កន្លងមក បង្ហាញថា ការធ្លាក់ចូលក្នុងវិបត្តិបំណុលវិណ្ណករបស់ប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍ និងប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍មួយចំនួន គឺបណ្តាលមកពីការខ្ចីឥណទានលើសពីលទ្ធភាពថវិកា និងទំហំសេដ្ឋកិច្ចរបស់ ខ្លួន ហើយខ្លួនសម្រាប់វិស័យ ឬគម្រោងដែលមិនមានផលិតភាពសេដ្ឋកិច្ច ។ ក្នុងន័យនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលយល់ថា នេះ ជាពេលវេលាដ៏សមស្របដែលកម្ពុជាត្រូវរៀបចំយុទ្ធសាស្ត្រស្តីពីការគ្រប់គ្រងបំណុលសាធារណៈ ជាលើកដំបូងរបស់ ខ្លួន ដើម្បីបន្តតម្រង់ទិសនៃការខ្ចី និងការប្រើប្រាស់ឥណទានឱ្យចំទិសដៅអាទិភាព ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងការ

ទទួលខុសត្រូវខ្ពស់ ។ និយាយបែបនេះ មិនមែនមានន័យថា កន្លងមក រាជរដ្ឋាភិបាលគ្រប់គ្រងបំណុលសាធារណៈ ដោយគ្មានគោលការណ៍ច្បាស់លាស់នោះទេ ។ រាជរដ្ឋាភិបាលតែងបានដាក់ចេញជាបន្តបន្ទាប់នូវ គោលនយោបាយ និងគោលការណ៍ណែនាំគន្លឹះសំខាន់ៗនានា ដើម្បីតម្រង់ទិសក្នុងការខ្ចីឥណទានសម្រាប់វិស័យ និងគម្រោងវិនិយោគ សាធារណៈអាទិភាព សំដៅធានាបាននូវចីរភាពនៃការគ្រប់គ្រងបំណុលសាធារណៈ ហើយដែលគោលការណ៍គន្លឹះ ទាំងនោះត្រូវបានដាក់បញ្ចូលក្នុងឯកសារយុទ្ធសាស្ត្រស្តីពីការគ្រប់គ្រងបំណុលសាធារណៈនេះ ។ គោលនយោបាយ និងគោលការណ៍គន្លឹះទាំងនោះ រួមមាន៖

- (១) ត្រូវខ្ចីឥណទានក្នុងទំហំសមស្របដែលស្ថានភាពថវិកា និងសេដ្ឋកិច្ច អាចទ្រាំទ្របាន
- (២) ត្រូវខ្ចីតែឥណទានដែលមានកម្រិតសម្បទានខ្ពស់
- (៣) ត្រូវខ្ចីសម្រាប់តែវិស័យអាទិភាពសំដៅទ្រទ្រង់ចីរភាពកំណើន និងបង្កើនផលិតភាពសេដ្ឋកិច្ច និង
- (៤) ត្រូវប្រើប្រាស់ឥណទានទាំងនោះ ប្រកបដោយតម្លាភាព និងមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់បំផុត ។

ក្នុងបរិការណ៍បច្ចុប្បន្ន រាជរដ្ឋាភិបាលទទួលស្គាល់ថា ការបន្តពង្រឹងការគ្រប់គ្រងបំណុលសាធារណៈ សំដៅ រក្សាចីរភាពបំណុលក្នុងរយៈពេលវែង គឺជារបៀបវារៈអាទិភាពមួយ ក្នុងចំណោមរបៀបវារៈអាទិភាពនានានៃ កម្មវិធីកែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ។ កាលពីពេលថ្មីនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលបានដាក់ឱ្យអនុវត្តអនុក្រឹត្យ ស្តីពីការគ្រប់គ្រងបំណុលសាធារណៈ ដែលជាមូលដ្ឋានសម្រាប់ឱ្យមានការរៀបចំបង្កើតគណៈកម្មាធិការគ្រប់គ្រង បំណុលសាធារណៈ និង ឯកសារយុទ្ធសាស្ត្រស្តីពីការគ្រប់គ្រងបំណុលសាធារណៈ សំដៅបន្តពង្រឹងការគ្រប់គ្រង បំណុលសាធារណៈរបស់កម្ពុជាប្រកបដោយចីរភាព ។

យុទ្ធសាស្ត្រនេះ គឺជាឯកសារគោលនយោបាយរយៈពេលមធ្យម និងវែងរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ក្នុងការ គ្រប់គ្រងបំណុលសាធារណៈ ។ យុទ្ធសាស្ត្រស្តីពីការគ្រប់គ្រងបំណុលសាធារណៈ នឹងផ្តល់ជូនក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ នូវក្របខ័ណ្ឌគ្រប់ជ្រុងជ្រោយមួយ ដែលដាក់ចេញនូវវិធានការ និងគោលនយោបាយប្រកបដោយវិចារណកម្ម មាន ភាពអាចជឿទុកចិត្ត និងភាពអាចប៉ាន់ប្រមាណបាន ជាពិសេសការព្យាករណ៍ជាមុននូវបញ្ហាប្រឈម ហានិភ័យ និង បន្ទុកសេវាបំណុល សម្រាប់ជាមូលដ្ឋាននៃការសម្រេចចិត្តពាក់ព័ន្ធនឹងការស្វែងរកទុនហិរញ្ញវត្ថុបំពេញតម្រូវការ ហិរញ្ញប្បទានលើវិស័យអាទិភាព ដើម្បីបម្រើឱ្យគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ។

ផ្អែកលើជោគជ័យនៃការគ្រប់គ្រងបំណុលសាធារណៈនាពេលកន្លងមក ក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃយុទ្ធសាស្ត្រនេះ ដើម្បីបន្តរក្សាការគ្រប់គ្រងបំណុលសាធារណៈឱ្យមានចីរភាព រាជរដ្ឋាភិបាលសម្រេចកំណត់ទំហំនៃការខ្ចីឥណទាន សម្បទានសម្រាប់ឆ្នាំ ២០១១-២០១៨ ត្រឹមរង្វង់ ៤០០ លានអេសដេអ៊ែក្នុងមួយឆ្នាំ តែអាចមានលទ្ធភាពបង្កើន ដល់ ៧០០ លានអេសដេអ៊ែក្នុងមួយឆ្នាំ អាស្រ័យតាមបរិការណ៍នៃគោលនយោបាយថវិកា និងវិវឌ្ឍនាការម៉ាក្រូ សេដ្ឋកិច្ចជាក់ស្តែង ។ ទន្ទឹមនឹងនេះ ក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធត្រូវអនុវត្តឱ្យបានម៉ឺងម៉ាត់ និងគ្មានរវាត់ នូវវិធានការ ដូចខាងក្រោម៖

- ១- បន្តប្រើប្រាស់ឥណទានសម្បទាន សម្រាប់វិនិយោគមូលធនលើវិស័យហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរូបវន្តដែល មានផលិតភាពសេដ្ឋកិច្ចខ្ពស់ និងទ្រទ្រង់ចីរភាពកំណើន រួមមាន ផ្លូវ ស្ពាន ទំនប់ ប្រឡាយ ប្រព័ន្ធ ស្រោចស្រព អគ្គិសនី កំពង់ផែ ការផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាតនៅទីប្រជុំជន ព្រមទាំងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរូបវន្ត ផ្សេងទៀត សំដៅជំរុញការពង្រីកមូលដ្ឋានសេដ្ឋកិច្ច និងទ្រទ្រង់ចីរភាពកំណើនក្នុងរយៈពេលវែង ។
- ២- បន្តពង្រឹងបន្ថែមយន្តការគ្រប់គ្រង និងអនុវត្តគម្រោងវិនិយោគសាធារណៈឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព ដោយត្រូវបន្តដាក់ចេញនូវរាល់បណ្តាញខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តិ គោលការណ៍ និងនីតិវិធីពាក់ព័ន្ធចាំបាច់ នានា ជាពិសេស ការបន្តពង្រឹងអនុវត្តនីតិវិធីដែលកំពុងអនុវត្តជាធរមាន ដែលមានដូចជា នីតិវិធីរួម សម្រាប់ការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាល នីតិវិធីរួមសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុ និងនីតិវិធីរួមសម្រាប់ការ គ្រប់គ្រងលទ្ធកម្មគម្រោងហិរញ្ញប្បទានពីក្រៅប្រទេស សំដៅធានាបង្កើនប្រសិទ្ធភាពនៃចំណាយ ថវិកាគម្រោង តាមរយៈកិច្ចលទ្ធកម្មប្រកបដោយតម្លាភាព និងប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ ។
- ៣- បន្តរក្សាកម្រិតសម្បទាននៃឥណទានឱ្យបានខ្ពស់ ពោលគឺត្រូវទទួលយកតែឥណទានណាដែលមាន កម្រិតសម្បទាន ឬលក្ខខណ្ឌអនុគ្រោះខ្ពស់ ដែលរួមមានកម្រិតអត្រាការប្រាក់ទាប រក្សារយៈពេល សង និងរយៈពេលអនុគ្រោះវែង អនុលោមទៅតាមលក្ខខណ្ឌវិនិច្ឆ័យនៃការអនុវត្តជាអន្តរជាតិ និង ស្របទៅនឹងបរិការណ៍សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា ឆ្នាំ ២០១១-២០១៨ ។
- ៤- បន្តជំរុញអនុវត្តគោលនយោបាយ និងកម្មវិធីកំណែទម្រង់របស់រាជរដ្ឋាភិបាលក្នុងវិស័យសំខាន់ៗ សំដៅរក្សាចីរភាពកំណើនសេដ្ឋកិច្ចក្នុងរយៈពេលវែងក្នុងរង្វង់ ៦%-៧% ក្នុងមួយឆ្នាំ និង សម្រេចឱ្យ បានចំណូលថវិកាជាតិក្នុងរង្វង់ពី ១៣,៥% ទៅ ១៥% នៃ ផសស ដើម្បីឈានទៅសម្រេចគោលដៅ នៃការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រឱ្យបានយ៉ាងតិចជាង ១% ក្នុងមួយឆ្នាំ ។ ក្នុងន័យនេះ ក្រសួង ស្ថាប័ន ពាក់ព័ន្ធ ទាំងថ្នាក់ជាតិ និងថ្នាក់ក្រោមជាតិ ត្រូវបន្តខិតខំអនុវត្តគោលនយោបាយ និងគោលការណ៍ ណែនាំនានា របស់រាជរដ្ឋាភិបាល និងក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ ស្តីពីការប្រមូលចំណូលគ្រប់ ប្រភេទ ដើម្បីជាគុណប្រយោជន៍នៃថវិកាជាតិ សំដៅធានាស្ថិរភាពនៃការគ្រប់គ្រងថវិកា និងម៉ាក្រូ សេដ្ឋកិច្ច ។
- ៥- បន្តអនុវត្តគោលការណ៍មជ្ឈការនៃការគ្រប់គ្រងបំណុលសាធារណៈ ដែលតាមនេះ មានតែរដ្ឋមន្ត្រី ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុមួយគត់ ក្រោមការប្រទានសិទ្ធិពិន័យករដ្ឋមន្ត្រី ដែលមានសិទ្ធិក្នុង ការខ្ចីប្រាក់ពីគេ ការបោះផ្សាយមូលបត្ររដ្ឋ ការបោះផ្សាយសញ្ញាប័ណ្ណរដ្ឋអធិបតេយ្យ ការវិនិយោគ លើអចលកម្មហិរញ្ញវត្ថុ ការធានា ការសន្យាផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុនានា ការឱ្យប្រាក់គេខ្ចីទាំងក្នុងនិងក្រៅ ប្រទេស និងការរៀបចំរចនាសម្ព័ន្ធបំណុលសាធារណៈឡើងវិញ ។ គ្មានរដ្ឋមន្ត្រីដទៃណាទៀត ប្រធានស្ថាប័ន ប្រធានអង្គភាពសាធារណៈប្រហាក់ប្រហែល ប្រធានសហគ្រាសសាធារណៈ អភិបាលនៃរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ ឬមន្ត្រីសាធារណៈណាមួយ មានសិទ្ធិក្នុងការខ្ចីប្រាក់ពីគេ ឬ

ឱ្យប្រាក់គេខ្ចី ឬ ចេញលិខិតធានា ឬ ក៏ធ្វើទង្វើណាផ្សេងៗទៀត ដោយផ្ទាល់ ឬ ដោយប្រយោល ដែលអាចនាំឱ្យកើតមាននូវបំណុល ឬ បន្ទុកហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងទៀត ដោយផ្ទាល់ ឬ ដោយប្រយោល ដល់ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាបានទេ ។

- ៦- បន្តពង្រឹងការកៀរគរហិរញ្ញប្បទានឥតសំណង និងពីប្រភពហិរញ្ញប្បទានផ្សេងទៀត សម្រាប់បម្រើ ឱ្យតម្រូវការវិនិយោគសាធារណៈ ។
- ៧- ពង្រឹងការតាមដានត្រួតពិនិត្យលើហានិភ័យបំណុលពាក់ព័ន្ធ ជាពិសេសហានិភ័យនៃសន្ទនីយភាពក្នុង ការទូទាត់សេវាបំណុល (Liquidity Risk) និងកាតព្វកិច្ចបំណុលជាយថាហេតុ ដែលកើតចេញពី ការធានារបស់រដ្ឋ និង គម្រោងភាពជាដៃគូរវាងរដ្ឋនិងឯកជន ក្នុងវិស័យហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរូបវន្ត ដែលមានផលិតភាពសេដ្ឋកិច្ចខ្ពស់ និងទ្រទ្រង់ចីរភាពកំណើន ក្នុងរយៈពេលវែង ។
- ៨- ពង្រឹងការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពស្ថាប័ន និងធនធានមនុស្សដែលចូលរួមបំពេញកិច្ចការគ្រប់គ្រងបំណុល សាធារណៈ ឱ្យមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ ។

រាជរដ្ឋាភិបាលនឹងបន្តតាមដានយ៉ាងយកចិត្តទុកដាក់ លើដំណើរការនៃការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រស្តីពីការ គ្រប់គ្រងបំណុលសាធារណៈ ២០១១-២០១៨ នេះ ដើម្បីធានាបាននូវប្រសិទ្ធភាព និងភាពស័ក្តិសិទ្ធិនៃការ គ្រប់គ្រងបំណុលសាធារណៈមួយប្រកបដោយចីរភាព ដែលជាផ្នែកមួយដ៏សំខាន់ក្នុងការចូលរួមលើកស្ទួយចីរភាព កំណើនសេដ្ឋកិច្ច ក្នុងរយៈពេលវែង និងការទ្រទ្រង់វិស័យសង្គមកិច្ច ដើម្បីសមធម៌ និង យុត្តិធម៌សង្គម ។

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ០៥ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១២

សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន

បុព្វកថា

២០២០ ០៩ ០៩

ក្រោមការដឹកនាំប្រកបដោយគតិបណ្ឌិត និងចក្ខុវិស័យគិតគូរវែងឆ្ងាយរបស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ **ហ៊ុន សែន** នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា កម្ពុជាមិនត្រឹមតែអាចរំដោះខ្លួនចេញពីសង្គ្រាម ហើយកសាងបាននូវសុខសន្តិភាពនៅទូទាំងបូរណភាពដែនដីប៉ុណ្ណោះទេ តែថែមទាំងអាចកសាង និងអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ច ក្នុងសន្តិសុខ និងឆាប់រហ័សក្នុងរយៈកាល ២ ទសវត្សរ៍ចុងក្រោយនេះថែមទៀតផង ជាពិសេស គឺការសម្រេចបាននូវអភិវឌ្ឍនភាពសង្គម ផ្តល់សេចក្តីសុខក្សេមក្សាន្ត និងវិបុលភាពជូនប្រជាជនកម្ពុជា ។ ជាក់ស្តែង ក្នុងរយៈពេលជាច្រើនឆ្នាំកន្លងមកនេះ កម្ពុជារក្សាបាននូវស្ថិរភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច និងការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្ររបស់ប្រជាជនជាង ១% ក្នុងមួយឆ្នាំ។ ជាពិសេសជាងនេះទៅទៀត ក្នុងឆ្នាំ ២០០៤-២០០៧ ក្រោមការដឹកនាំដ៏ឈ្លាសវៃរបស់សម្តេចតេជោ នាយករដ្ឋមន្ត្រី កម្ពុជាសម្រេចបាននូវកំណើនសេដ្ឋកិច្ចជាង ១០% ក្នុងមួយឆ្នាំ ហើយបើទោះបីជាមានវិបត្តិកំលិយុត ហិរញ្ញវត្ថុសាកលលោកឆ្នាំ ២០០៨-២០០៩ ក៏កម្ពុជានៅតែសម្រេចបានជាសារវន្តនូវកំណើនសេដ្ឋកិច្ចវិជ្ជមាន ០,១% ក្នុងឆ្នាំ ២០០៩ ខណៈពេលដែលប្រទេសជាច្រើនផ្សេងទៀត សម្រេចបានកំណើនអវិជ្ជមាន ។ នៅឆ្នាំ ២០១០ បើទោះបីស្ថិតក្នុងបរិការណ៍សេដ្ឋកិច្ចពិភពលោកមិនអនុគ្រោះម្តងទៀតក្តី ក៏កម្ពុជាសម្រេចបានកំណើនសេដ្ឋកិច្ច ៦% ដែលស្ថានភាពនេះបង្ហាញថា សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាបានឆ្លងកាត់ការលំបាកបំផុត រួចក៏បានស្ទុះងើបឡើងវិញតាមទម្រង់អក្សរ “V” ដែលកាលពីឆ្នាំ ២០០៨ សេដ្ឋកិច្ចមានកំណើន ៦,៨% ។ នៅឆ្នាំ ២០១០ កម្ពុជានៅតែអាចរក្សាកម្រិតអតិផរណាឱ្យនៅទាបក្នុងរង្វង់ ៤% ។ តាមការវាយតម្លៃ នៅឆ្នាំ ២០១១ សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាអាចមានកំណើនជិត ៧% ទោះជា កម្ពុជាបានជួបប្រឈមនឹងកត្តាមិនអំណោយផលធំៗមួយចំនួន រួមទាំងគ្រោះទឹកជំនន់ដ៏ធ្ងន់ធ្ងរក៏ដោយ ។

ជោគជ័យនៃការសម្រេចបានសមិទ្ធផលធំៗទាំងនេះ គឺមិនអាចកាត់ផ្តាច់ចេញបានពីការគ្រប់គ្រងបំណុលសាធារណៈប្រកបដោយភាពហ្មត់ចត់ ម៉ឺងម៉ាត់ និង មានចក្ខុវិស័យវែងឆ្ងាយរបស់សម្តេចតេជោនាយករដ្ឋមន្ត្រី បានទេ ។ ជាការពិត ឯកសារនេះគឺជាយុទ្ធសាស្ត្រស្តីពីការគ្រប់គ្រងបំណុលសាធារណៈទី ១ របស់រាជរដ្ឋាភិបាល ។ តែនិយាយបែបនេះ មិនមែនមានន័យថា កន្លងមករាជរដ្ឋាភិបាលគ្រប់គ្រងបំណុលសាធារណៈដោយគ្មានមូលដ្ឋានគតិយុត្តិ និងគោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រច្បាស់លាស់នោះទេ ។ រាជរដ្ឋាភិបាល បានគ្រប់គ្រងបំណុលសាធារណៈ ដោយអនុលោមតាមបញ្ញត្តិនៃច្បាប់ស្តីពីប្រព័ន្ធហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុប្រចាំឆ្នាំ និងច្បាប់ស្តីពីមូលបត្ររដ្ឋ ជាពិសេស គឺការប្រកាន់គោរពអនុវត្តយ៉ាងខ្ជាប់ខ្ជួន ឥតមានរវាត តាមគតិបណ្ឌិតគន្លឹះទាំង ៤ របស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ **ហ៊ុន សែន** នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដែលរួមមាន៖

- (១) ត្រូវខ្ចីឥណទានក្នុងទំហំសមស្របដែលស្ថានភាពថវិកា និងសេដ្ឋកិច្ច អាចទ្រាំទ្របាន
- (២) ត្រូវខ្ចីតែឥណទានដែលមានកម្រិតសម្បទានខ្ពស់
- (៣) ត្រូវខ្ចីសម្រាប់តែវិស័យអាទិភាពសំដៅទ្រទ្រង់វិវឌ្ឍនភាពកំណើន និងបង្កើនផលិតភាពសេដ្ឋកិច្ច និង

(៤) ត្រូវប្រើប្រាស់ឥណទានទាំងនោះ ប្រកបដោយតម្លាភាព និងមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់បំផុត ។

សមិទ្ធផលធំៗទាំងនេះ បង្ហាញឱ្យឃើញជាក់ស្តែង តាមរយៈការប្រែប្រួលនៃសូចនាករអនុបាតបំណុល សំខាន់ៗ ចំនួន ៣ នាដើមទសវត្សរ៍ឆ្នាំ ១៩៩០ និងនៅចុងឆ្នាំ ២០១០ ។ នៅដើមទសវត្សរ៍ឆ្នាំ ១៩៩០ អនុបាតបំណុល ធៀបនឹង ផលស មានប្រមាណ ៧៣% អនុបាតបំណុលធៀបនឹងការនាំចេញមានប្រមាណ ៦៤៣% និងអនុបាតបំណុល ធៀបនឹងចំណូលថវិកាជាតិមានប្រមាណ ១ ៧៦៦% ។ ក្រោមការដឹកនាំប្រកបដោយគតិបណ្ឌិត និងមានចក្ខុវិស័យ វែងឆ្ងាយរបស់សម្តេចតេជានាយករដ្ឋមន្ត្រី ដែលផ្អែកលើគោលការណ៍ខាងលើ នៅចុងឆ្នាំ ២០១០ អនុបាតបំណុល ធៀបនឹង ផលស បានធ្លាក់មកនៅក្នុងរង្វង់ត្រឹម ២៨% អនុបាតបំណុលធៀបនឹងការនាំចេញបានចុះមកនៅត្រឹមរង្វង់ ៨៥% និង អនុបាតបំណុលធៀបនឹងចំណូលថវិកាជាតិបានថយចុះមកនៅត្រឹមរង្វង់ ២២១% ។

ក្នុងបរិការណ៍ដែលទំហំសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាកំពុងរីកចម្រើនជាលំដាប់ ទំហំតម្រូវការហិរញ្ញប្បទានសម្រាប់ការ វិនិយោគសាធារណៈកាន់តែរីកធំ ទន្ទឹមគ្នានឹងការវិនិយោគសាធារណៈហិរញ្ញប្បទានដោយផ្អែកឯកជន ដែលតម្រូវ ឱ្យមានការធានាពីរដ្ឋកំពុងកើនឡើងផងដែរនោះ រាជរដ្ឋាភិបាលមើលឃើញថា នេះជាពេលវេលាសមស្រប ដែល កម្ពុជាចាំបាច់ត្រូវមានយុទ្ធសាស្ត្រស្តីពីការគ្រប់គ្រងបំណុលសាធារណៈមួយ ប្រកបដោយភាពគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ សម្រាប់ បន្តធានាចីរភាពនៃការគ្រប់គ្រងបំណុលសាធារណៈ ។

យុទ្ធសាស្ត្រស្តីពីការគ្រប់គ្រងបំណុលសាធារណៈនេះ មិនមានវិសាលភាពគ្របដណ្តប់លើការគ្រប់គ្រងបំណុល របស់វិស័យឯកជននៅកម្ពុជាទេ ។

យុទ្ធសាស្ត្រស្តីពីការគ្រប់គ្រងបំណុលសាធារណៈ មានគោលដៅក្បែរគរទុនហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់បំពេញតម្រូវការ ហិរញ្ញប្បទានចំទិសដៅចំណាយអាទិភាពរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដោយកម្រិតបន្ទុកសេវាបំណុលរយៈពេលវែង និង ហានិភ័យបំណុលទាំងក្នុងរយៈពេលខ្លី មធ្យម និងវែង ឱ្យស្ថិតក្នុងកម្រិតអប្បបរមា និងប្រុងប្រយ័ត្នខ្ពស់បំផុត ដើម្បី ធានាស្ថិរភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ និង ការទ្រទ្រង់ចីរភាពកំណើននិងការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច ។

យុទ្ធសាស្ត្រស្តីពីការគ្រប់គ្រងបំណុលសាធារណៈ គឺជាក្របខ័ណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្ររួម ដែលកំណត់គោលដៅ និង គោលការណ៍របស់រាជរដ្ឋាភិបាល ក្នុងការគ្រប់គ្រងបំណុលសាធារណៈរយៈពេល ០៨ឆ្នាំ (២០១១-២០១៨) អនុលោមតាមបរិការណ៍នៃក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ គោលនយោបាយថវិកា គោល នយោបាយរូបិយវត្ថុ ស្ថានភាពបំណុលបច្ចុប្បន្ន និងផែនការតម្រូវការហិរញ្ញប្បទាន ដោយត្រូវរក្សាហានិភ័យ និងបន្ទុកសេវាបំណុលឱ្យនៅកម្រិតអប្បបរមា ។ លើសពីនេះ យុទ្ធសាស្ត្រស្តីពីការគ្រប់គ្រងបំណុលសាធារណៈ ក៏ជាមធ្យោបាយក្នុងការរក្សាស្ថិរភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច និងលើកស្ទួយកំណើន ដើម្បីចូលរួមជាសារវន្តក្នុងការឈានទៅ សម្រេចគោលដៅចុងក្រោយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល គឺភាពសុខដុមរមនាសង្គម និងសុខុមាលភាពរបស់ប្រជាជន ។

ឆ្លៀតក្នុងឱកាសនេះ អនុញ្ញាតឱ្យខ្ញុំ ក្នុងនាមក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ និង ក្នុងនាមជាប្រធានគណៈកម្មា ធិការគ្រប់គ្រងបំណុលសាធារណៈ សំដែងនូវកត្តាព្រឹត្តិការណ៍ដ៏ជ្រាលជ្រៅបំផុត ចំពោះសម្តេចអគ្គមហាសេនាបតី

តេជោ ហ៊ុន សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដែលតែងបានដាក់ចេញនូវបទបញ្ជា គោលការណ៍ ណែនាំ និង ក្របខ័ណ្ឌគតិយុត្តិធម៌ ដូចជា អនុក្រឹត្យស្តីពីការគ្រប់គ្រងបំណុលសាធារណៈ និងសេចក្តីសម្រេចរបស់ រាជរដ្ឋាភិបាលស្តីពីការបង្កើតគណៈកម្មាធិការគ្រប់គ្រងបំណុលសាធារណៈ ដើម្បីតម្រង់ទិសនៃការគ្រប់គ្រងបំណុល សាធារណៈប្រកបដោយចីរភាព ដែលជាផ្នែកមួយដ៏សំខាន់ក្នុងការរួមចំណែកដល់ស្ថិរភាពនៃការគ្រប់គ្រងថវិកា និង ម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចរបស់កម្ពុជា ។

អនុក្រឹត្យស្តីពីការគ្រប់គ្រងបំណុលសាធារណៈ និងសេចក្តីសម្រេចស្តីពីការបង្កើតគណៈកម្មាធិការគ្រប់គ្រង បំណុលសាធារណៈ គឺជាមូលដ្ឋានគ្រឹះ ក្នុងការកំណត់គោលការណ៍ និងយន្តការនៃការរៀបចំនិងអនុវត្តកសាង យុទ្ធសាស្ត្រស្តីពីការគ្រប់គ្រងបំណុលសាធារណៈដ៏មានសារៈសំខាន់នេះ ។ ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ ក្នុងឋានៈជា សេនាធិការរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល លើការងារគ្រប់គ្រងបំណុលសាធារណៈ និងដោយមានកិច្ចសហការយ៉ាងសកម្មពី ក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ មានកាតព្វកិច្ចត្រូវអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រនេះឱ្យមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ សំដៅធានាចីរភាពនៃការ គ្រប់គ្រងបំណុលសាធារណៈ ស្ថិរភាពនៃការគ្រប់គ្រងថវិកានិងម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច ព្រមទាំងការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្ររបស់ ប្រជាជនយ៉ាងតិចជាង ១% ក្នុងមួយឆ្នាំ ។

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ០៣ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១២

ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី

រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ
ប្រធានគណៈកម្មាធិការគ្រប់គ្រងបំណុលសាធារណៈ

គាត ឈន់

ខ្លឹមសារសង្ខេបនៃ

ឯកសារយុទ្ធសាស្ត្រស្តីពីការគ្រប់គ្រងបំណុលសាធារណៈ ២០១១-២០១៨

ក្រោមការដឹកនាំប្រកបដោយគតិបណ្ឌិត និង ចក្ខុវិស័យវែងឆ្ងាយរបស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ **ហ៊ុន សែន** នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា កម្ពុជាមិនត្រឹមតែអាចរំដោះខ្លួនចេញផុតពីសង្គ្រាម ហើយកសាងបាននូវសុខសន្តិភាពនៅទូទាំងបូរណភាពដែនដីប៉ុណ្ណោះទេ តែថែមទាំងអាចកសាង និងអភិវឌ្ឍន៍ សេដ្ឋកិច្ចក្នុងសង្គមលឿន និងឆាប់រហ័សក្នុងរយៈកាល ២ ទសវត្សរ៍ចុងក្រោយនេះថែមទៀតផង ជាពិសេស គឺការ សម្រេចបាននូវការអភិវឌ្ឍសង្គម ការផ្តល់សេចក្តីសុខក្សេមក្សាន្ត និងវិបុលភាពជូនប្រជាជនកម្ពុជា ។ ជាក់ស្តែង ក្នុងរយៈពេលជាច្រើនឆ្នាំកន្លងមកនេះ កម្ពុជាបាននូវស្ថិរភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច និងការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្ររបស់ ប្រជាជនជាង ១% ក្នុងមួយឆ្នាំ ។ ជាពិសេសជាងនេះទៅទៀត ក្នុងឆ្នាំ ២០០៤-២០០៧ ក្រោមការដឹកនាំដ៏ ឈ្លាសវៃរបស់សម្តេចតេជោនាយករដ្ឋមន្ត្រី កម្ពុជាសម្រេចបាននូវកំណើនសេដ្ឋកិច្ចជាង ១០% ក្នុងមួយឆ្នាំ ហើយ បើទោះបីជាមានវិបត្តិកំលាយបញ្ចប់វត្តមានកម្ពុជា ២០០៨-២០០៩ ក៏កម្ពុជានៅតែសម្រេចបានជាសារវន្ត នូវកំណើនសេដ្ឋកិច្ចវិជ្ជមាន ០,១% ក្នុងឆ្នាំ ២០០៩ ខណៈពេលដែលប្រទេសជាច្រើនផ្សេងទៀត សម្រេចបានកំណើន អវិជ្ជមាន ។ នៅឆ្នាំ ២០១០ បើទោះបីស្ថិតក្នុងបរិការណ៍សេដ្ឋកិច្ចពិភពលោកមិនអនុគ្រោះម្តងទៀតក្តី ក៏កម្ពុជា សម្រេចបានកំណើនសេដ្ឋកិច្ច ៦% ដែលស្ថានភាពនេះបង្ហាញថាសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាបានឆ្លងកាត់ការលំបាកបំផុត រួចក៏ បានស្ទុះងើបឡើងវិញតាមទម្រង់អក្សរ “V” ដែលកាលពីឆ្នាំ ២០០៨ សេដ្ឋកិច្ចមានកំណើន ៦,៨% ។ នៅឆ្នាំ ២០១០ កម្ពុជានៅតែអាចរក្សាកម្រិតអតិផរណាឱ្យនៅទាបក្នុងរង្វង់ ៤% ។ តាមការវាយតម្លៃ នៅឆ្នាំ ២០១១ សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាអាចមានកំណើនជិត ៧% ទោះជាកម្ពុជាបានជួបប្រឈមនឹងកត្តាមិនអំណោយផលធំៗមួយចំនួន រួមទាំងគ្រោះទឹកជំនន់ដ៏ធ្ងន់ធ្ងរក៏ដោយ ។

ជោគជ័យនៃការសម្រេចបានសមិទ្ធផលធំៗទាំងនេះ គឺមិនអាចកាត់ផ្តាច់ចេញពីការគ្រប់គ្រងបំណុល សាធារណៈដ៏មឿន ប្រកបដោយចីរភាពរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលបានឡើយ ។ ជាក់ស្តែង អនុបាតបំណុលសំខាន់ៗ ទាំងបីនាដើមទសវត្សរ៍ ឆ្នាំ ១៩៩០ គឺអនុបាតបំណុលធៀបនឹង ផលស មានប្រមាណ ៧៣% អនុបាតបំណុលធៀប នឹងការនាំចេញ ប្រមាណ ៦៤៣% និង អនុបាតបំណុលធៀបនឹងចំណូលថវិកាជាតិ មានប្រមាណ ១ ៧៦៦% ។ បច្ចុប្បន្ន ចំពោះអនុបាតបំណុលធៀបនឹង ផលស បានធ្លាក់មកនៅក្នុងរង្វង់ត្រឹម ២៨% អនុបាតបំណុលធៀបនឹងការ នាំចេញបានធ្លាក់មកនៅក្នុងរង្វង់ត្រឹម ៨៥% និង អនុបាតបំណុលធៀបនឹងចំណូលថវិកាជាតិបានថយចុះមកនៅ ត្រឹមរង្វង់ ២២១% ។ ជោគជ័យនេះ បានកើតចេញពីការគោរពវិន័យដ៏ម៉ឺងម៉ាត់បំផុតក្នុងការគ្រប់គ្រងបំណុល សាធារណៈ ដោយអនុលោមតាមបញ្ញត្តិពាក់ព័ន្ធនានាជាធរមាន ជាពិសេសគឺការប្រកាន់គោរពអនុវត្តយ៉ាងខ្ជាប់ខ្ជួន ឥតមានរំពាត តាមគតិបណ្ឌិតនីមួយៗទាំង ៤ របស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ **ហ៊ុន សែន** នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដែលរួមមាន៖

- (១) ត្រូវខ្ចីក្នុងទំហំសមស្របដែលស្ថានភាពថវិកា និងសេដ្ឋកិច្ច អាចទ្រាំទ្របាន

- (២) ត្រូវខ្ចីតែឥណទានដែលមានកម្រិតសម្បទានខ្ពស់
- (៣) ត្រូវខ្ចីសម្រាប់តែវិស័យអាទិភាពសំដៅទ្រទ្រង់ចីរភាពកំណើន និងបង្កើនផលិតភាពសេដ្ឋកិច្ច និង
- (៤) ត្រូវប្រើប្រាស់ឥណទានទាំងនោះ ប្រកបដោយតម្លាភាព និងមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់បំផុត ។

បច្ចុប្បន្ន កម្ពុជាបានឈានដល់ដំណាក់កាលថ្មីមួយទៀតនៃកិច្ចអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចរបស់ខ្លួន គឺការបង្កើនទុនយ៉ាងគំហុក សម្រាប់បម្រើឱ្យការវិនិយោគលើវិស័យអាទិភាពគន្លឹះនានារបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ជាពិសេសវិស័យហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរូបវន្ត ដែលមានផលិតភាពសេដ្ឋកិច្ចខ្ពស់ និងទ្រទ្រង់ចីរភាពកំណើន ។ រាជរដ្ឋាភិបាលបានមើលឃើញនូវប្រភពហិរញ្ញប្បទានសក្តានុពលធំៗពីរ សម្រាប់ហិរញ្ញប្បទានមុខចំណាយខាងលើ ហើយដែលត្រូវបានដាក់ឱ្យស្ថិតក្រោមវិសាលភាពនៃយុទ្ធសាស្ត្រស្តីពីការគ្រប់គ្រងបំណុលសាធារណៈ គឺ (១) ការខ្ចី ដែលរួមមានការខ្ចីពីដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ និងការបោះផ្សាយមូលបត្ររដ្ឋ និង/ឬ សញ្ញាប័ណ្ណរដ្ឋអធិបតេយ្យ និង (២) ការវិនិយោគសាធារណៈពីវិស័យឯកជនលើវិស័យហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរូបវន្ត ដែលតម្រូវឱ្យមានការធានាពីរាជរដ្ឋាភិបាល ដូចជាការសាងសង់វារីអគ្គិសនី ការសាងសង់រោងចក្រផលិតថាមពលអគ្គិសនីដើរដោយធូលី ការសាងសង់ខ្សែបញ្ជូនអគ្គិសនី និងគម្រោងភាពជាដៃគូរវាងរដ្ឋនិងឯកជន ក្នុងវិស័យហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរូបវន្តផ្សេងទៀត ។

យុទ្ធសាស្ត្រស្តីពីការគ្រប់គ្រងបំណុលសាធារណៈនេះ មិនមានវិសាលភាពគ្របដណ្តប់លើការគ្រប់គ្រងបំណុលរបស់វិស័យឯកជននៅកម្ពុជាទេ ។

យុទ្ធសាស្ត្រស្តីពីការគ្រប់គ្រងបំណុលសាធារណៈ មានគោលដៅកៀរគរទុនហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់បំពេញតម្រូវការហិរញ្ញប្បទានចំនួនដ៏ធំដោយអាទិភាពរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដោយកម្រិតបន្ទុកសេវាបំណុលរយៈពេលវែងនិងហានិភ័យបំណុលទាំងក្នុងរយៈពេលខ្លី មធ្យម និងវែង ឱ្យស្ថិតក្នុងកម្រិតអប្បបរមា និងប្រុងប្រយ័ត្នខ្ពស់បំផុតដើម្បីធានាស្ថិរភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ និង ការទ្រទ្រង់ចីរភាពកំណើននិងការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច ។

យុទ្ធសាស្ត្រស្តីពីការគ្រប់គ្រងបំណុលសាធារណៈនេះ គឺជាក្របខ័ណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្ររួម ដែលកំណត់គោលដៅនិងគោលការណ៍របស់រាជរដ្ឋាភិបាល ក្នុងការគ្រប់គ្រងបំណុលសាធារណៈរយៈពេល ០៨ឆ្នាំ (២០១១-២០១៨) អនុលោមតាមបរិការណ៍នៃក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ គោលនយោបាយថវិកាគោលនយោបាយរូបិយវត្ថុ ស្ថានភាពបំណុលបច្ចុប្បន្ន និងផែនការតម្រូវការហិរញ្ញប្បទាន ដោយត្រូវរក្សាហានិភ័យ និងបន្ទុកសេវាបំណុលឱ្យនៅកម្រិតអប្បបរមា ។

គិតត្រឹមដំណាច់ឆ្នាំ ២០១០ ដោយមិនគិតបញ្ចូលបំណុលចាស់ (បំណុលកំពុងដោះស្រាយ) កម្ពុជាមានសន្និធិបំណុលសរុបប្រមាណ ២ ៥៣០លានដុល្លារអាមេរិក ស្មើនឹង ២២,៣% នៃ ផសស ។ បើគិតទាំងបំណុលចាស់សន្និធិបំណុលកម្ពុជាសរុប មានចំនួនជិត ៣ ៣០០ លានដុល្លារអាមេរិក ស្មើនឹង ២៩% នៃ ផសស ដោយភាគច្រើនលើសលុប (ជាង ៩៩% នៃបំណុលសរុប) ជាបំណុលសាធារណៈក្រៅប្រទេស ។ ឥណទានសម្បទានទាំងនេះភាគច្រើនជាឥណទានដែលមានកម្រិតសម្បទានខ្ពស់ ដោយមានអត្រាការប្រាក់ពី សូន្យ ទៅ ២% ក្នុងមួយឆ្នាំរយៈពេលសងពី ២០ ទៅ ៤០ឆ្នាំ និងមានរយៈពេលអនុគ្រោះពី ៧ ទៅ ១៥ឆ្នាំ ។

តាមការព្យាករណ៍ដោយផ្អែកលើសន្និធិបំណុលសាធារណៈក្រៅប្រទេសនៅចុងឆ្នាំ ២០១០ បង្ហាញថា ក្នុងចន្លោះឆ្នាំ ២០១១-២០១៣ បន្ទុកសេវាបំណុលសាធារណៈក្រៅប្រទេសមានការកើនឡើងជាមធ្យមក្នុងរង្វង់

១៧% ក្នុងមួយឆ្នាំ ។ ជាក់ស្តែង នៅឆ្នាំ ២០១១ បន្ទុកនេះមានចំនួន ៧២.៣លានដុល្លារអាមេរិក ឆ្នាំ ២០១២ មានចំនួន ៨៨.៧លានដុល្លារអាមេរិក និងឆ្នាំ ២០១៣ មានចំនួន ១០៩.៨លានដុល្លារអាមេរិក ។ បន្ទុកសេវាបំណុលនេះ នឹងកើនឡើងដល់ប្រមាណ ១៥០ លានដុល្លារអាមេរិក នៅក្នុងឆ្នាំ ២០១៤-២០១៦ ហើយបន្តកើនឡើងថែមទៀតរហូតដល់ជាង ២០៨ លានដុល្លារអាមេរិក នៅឆ្នាំ ២០១៧ និងប្រមាណក្នុងរង្វង់ ២៥០ លានដុល្លារអាមេរិក នៅឆ្នាំ ២០១៨-២០២១ ។ ដូចនេះ ដើម្បីមានលទ្ធភាពអាចសងបន្ទុកសេវាបំណុល ទាំងក្នុងករណីដែលមិនមានការខ្ចីបន្ថែម និងទាំងក្នុងករណីដែលមានការខ្ចីបន្ថែម និង ដើម្បីអាចរក្សាបាននូវទំហំហិរញ្ញប្បទានលើគម្រោងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរូបវន្តដែលមានផលិតភាពសេដ្ឋកិច្ចខ្ពស់ និងទ្រទ្រង់ចីរភាពកំណើន រាជរដ្ឋាភិបាលត្រូវបន្តកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងបង្កើនចំណូលថវិកាជាតិ តាមរយៈបន្តការពង្រីកមូលដ្ឋានប្រមូលចំណូលគ្រប់ប្រភេទ និងបន្តពង្រឹងប្រព័ន្ធពាក់ព័ន្ធនឹងកិច្ចការប្រមូលចំណូល ជាពិសេស ការអនុវត្តវិធានការតឹងទារបំណុល ពីក្រុមហ៊ុនដែលនៅជំពាក់ពន្ធរដ្ឋ ។

បន្ទុកសេវាបំណុលនឹងមានទំហំធំជាងចំនួនខាងលើនេះ ប្រសិនបើរាជរដ្ឋាភិបាលត្រូវរៀបចំកម្មវិធីសងបំណុលជាមរតកដែលកំពុងដោះស្រាយ ឬ/និង ត្រូវខ្ចីឥណទានថ្មីបន្ថែមសម្រាប់វិនិយោគលើវិស័យអាទិភាពរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ឬ/និង ត្រូវសងកាតព្វកិច្ចបំណុលជាយថាហេតុ ដូចជាបន្ទុកសេវាបំណុលដែលអាចកើតចេញពីការធានារបស់រដ្ឋលើគម្រោងវារីអគ្គិសនី គម្រោងសាងសង់ខ្សែបញ្ជូនអគ្គិសនី គម្រោងសាងសង់រោងចក្រផលិតអគ្គិសនីដើរដោយធូលី និងគម្រោងផលិតថាមពលអគ្គិសនីឯករាជ្យ (Independent Power Producer – IPP) ព្រមទាំងគម្រោងភាពជាដៃគូរវាងរដ្ឋនិងឯកជន (Public Private Partnership – PPP) ក្នុងវិស័យហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរូបវន្តផ្សេងទៀត ។

រាជរដ្ឋាភិបាលបានប្រមើលឃើញថា នាពេលអនាគត កាតព្វកិច្ចបំណុលជាយថាហេតុអាចនឹងកើតចេញពីការធានារបស់រដ្ឋលើគម្រោងក្នុងវិស័យអគ្គិសនី ដែលគិតត្រឹមឆ្នាំ ២០១១ រាជរដ្ឋាភិបាលបានផ្តល់ការធានាលើគម្រោងវារីអគ្គិសនី គម្រោងខ្សែបញ្ជូនអគ្គិសនី តាមរូបភាពសាងសង់ អាជីវកម្ម និង ផ្ទេរ (Build Operate Transfer – BOT) ចំនួន ០៨គម្រោង លើគម្រោងសាងសង់រោងចក្រផលិតអគ្គិសនីដើរដោយធូលី តាមរូបភាពសាងសង់ ធ្វើម្ចាស់ និង អាជីវកម្ម (Build Own Operate – BOO) ចំនួន ០២គម្រោង និងលើគម្រោងទិញអគ្គិសនី ចំនួន ០១គម្រោង ។ កិច្ចព្រមព្រៀងទាំង ១១ នេះ មានទឹកប្រាក់សរុបប្រមាណជាង ២ ៥០០ លានដុល្លារអាមេរិក ដោយក្នុងនោះ រាជរដ្ឋាភិបាលធានាលើពីករណីគឺ៖ (១) ករណីដែលអគ្គិសនីកម្ពុជាមិនមានលទ្ធភាពសង ដោយសារការធ្លាក់ចុះដុនដាបនៃស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុរបស់ខ្លួន និង (២) ករណីមានប្រធានសក្តិនយោបាយ ដែលគម្រោងមិនអាចដំណើរការផលិត និងបញ្ជូនថាមពលអគ្គិសនីបាន តែករណីនេះសឹងតែមិនអាចកើតមានឡើងទេ ។

ចាប់ពីឆ្នាំ ២០១១ទៅ កម្ពុជាត្រូវប្រឈមនឹងនិន្នាការថ្មីមួយ គឺសមាសភាគហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការរបស់កម្ពុជានឹងមានការផ្លាស់ប្តូរ ដោយដៃគូអភិវឌ្ឍន៍បានដាក់ពិការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានតាមអភិក្រម ៥០% ជាហិរញ្ញប្បទានឥតសំណង និង ៥០% ជាឥណទានសម្បទាន មកជាការផ្តល់ឥណទានសម្បទាន ១០០% វិញ ។ ទន្ទឹមនឹងនេះ កម្រិតសម្បទាននៃឥណទានថ្មី ក៏នឹងប៉ះពាល់ដល់ស្ថានភាពបំណុលសាធារណៈរបស់កម្ពុជាផងដែរ

បើសិនជាកម្រិតសម្បទាននោះកាន់តែទាបទៅ ។ បន្ថែមពីលើនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលក៏ត្រូវប្រឈមនឹងការដោះស្រាយ បញ្ហាមរតកបំណុល ឱ្យជ្រះស្រឡះជាមួយដៃគូផ្សេងទៀតផងដែរ ។

ផ្អែកតាមផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិបច្ចុប្បន្នកម្ពុឆ្នាំ ២០០៩-២០១៣ និង កម្មវិធីវិនិយោគ សាធារណៈ ពាណិជ្ជកម្ម ២០១២-២០១៤ កម្ពុជាមានកំណើនតម្រូវការហិរញ្ញប្បទានវិនិយោគមូលធនសាធារណៈ ជាមធ្យមប្រមាណ ១០% ក្នុងមួយឆ្នាំ ។ តាមការព្យាករណ៍ សម្រាប់ឆ្នាំ ២០១១-២០១៨ កម្ពុជាមាន តម្រូវការហិរញ្ញប្បទានវិនិយោគមូលធនសាធារណៈសរុបប្រមាណជិត ១២ ០០០លានដុល្លារអាមេរិក ដោយក្នុង នោះ ហិរញ្ញប្បទានដោយធនធានក្នុងស្រុកមានចំនួនជាង ៣ ១០០លានដុល្លារអាមេរិក និងហិរញ្ញប្បទានដោយ ធនធានក្រៅប្រទេសមានចំនួនជិត ៨ ៧០០លានដុល្លារអាមេរិក ។ ដោយសារផលប៉ះពាល់នៃទឹកជំនន់ឆ្នាំ ២០១១ កម្ពុជានឹងមានតម្រូវការទុនវិនិយោគសាធារណៈច្រើន នៅឆ្នាំ ២០១២ ។

ផ្អែកតាមស្ថានភាពបំណុលបច្ចុប្បន្ន ផែនការតម្រូវការហិរញ្ញប្បទាន ព្រមទាំងអនុលោមតាមបរិការណ៍ នៃក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ គោលនយោបាយថវិកា និង គោលនយោបាយ រូបិយវត្ថុ រាជរដ្ឋាភិបាលបានកំណត់ទំហំនៃការខ្ចីបំណុលសម្បទានសម្រាប់ឆ្នាំ ២០១១-២០១៨ ក្នុងរង្វង់ ៤០០ លានអេសដេអ៊ែក្នុងមួយឆ្នាំ ហើយអាចមានលទ្ធភាពបង្កើនដល់ ៧០០ លានអេសដេអ៊ែក្នុងមួយឆ្នាំ ទៅតាម បរិការណ៍នៃគោលនយោបាយថវិកា និងវិវឌ្ឍនាការម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចជាក់ស្តែង ព្រមទាំងសម្រេចដាក់ចេញនូវវិធានការ ម្យ៉ាងម៉ាត់ក្នុងការគ្រប់គ្រងបំណុលសាធារណៈ ដូចខាងក្រោម៖

- ១- បន្តប្រើប្រាស់ឥណទានសម្បទាន សម្រាប់វិនិយោគមូលធនលើវិស័យហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរូបវន្តដែលមាន ផលិតភាពសេដ្ឋកិច្ចខ្ពស់ និងទ្រទ្រង់ចីរភាពកំណើន រួមមាន ផ្លូវ ស្ពាន ទំនប់ ប្រឡាយ ប្រព័ន្ធ ស្រោចស្រព អគ្គិសនី កំពង់ផែ ការផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាតនៅទីប្រជុំជន ព្រមទាំងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរូបវន្ត ផ្សេងទៀត សំដៅជំរុញការពង្រីកមូលដ្ឋានសេដ្ឋកិច្ច និងទ្រទ្រង់ចីរភាពកំណើនក្នុងរយៈពេលវែង ។
- ២- បន្តពង្រឹងបន្ថែមយន្តការគ្រប់គ្រង និងអនុវត្តគម្រោងវិនិយោគសាធារណៈឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព ដោយត្រូវបន្តដាក់ចេញនូវរាល់បណ្តាញខិតបង្កើនគតិយុត្តិ គោលការណ៍ និងនីតិវិធីពាក់ព័ន្ធចាំបាច់ នានា ជាពិសេស ការបន្តពង្រឹងអនុវត្តនីតិវិធីដែលកំពុងអនុវត្តជាធរមាន ដែលមានដូចជា នីតិវិធីរួម សម្រាប់ការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាល នីតិវិធីរួមសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុ និងនីតិវិធីរួមសម្រាប់ការ គ្រប់គ្រងលទ្ធកម្មគម្រោងហិរញ្ញប្បទានពីក្រៅប្រទេស សំដៅធានាបង្កើនប្រសិទ្ធភាពនៃចំណាយ ថវិកាគម្រោង តាមរយៈកិច្ចលទ្ធកម្មប្រកបដោយតម្លាភាព និងប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ ។
- ៣- បន្តរក្សាកម្រិតសម្បទាននៃឥណទានឱ្យបានខ្ពស់ ពោលគឺត្រូវទទួលយកតែឥណទានណាដែលមាន កម្រិតសម្បទាន ឬលក្ខខណ្ឌអនុគ្រោះខ្ពស់ ដែលរួមមានកម្រិតអត្រាការប្រាក់ទាប រក្សារយៈពេល សង និងរយៈពេលអនុគ្រោះវែង អនុលោមទៅតាមលក្ខខណ្ឌវិនិច្ឆ័យនៃការអនុវត្តជាអន្តរជាតិ និង ស្របទៅនឹងបរិការណ៍សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា ឆ្នាំ ២០១១-២០១៨ ។
- ៤- បន្តជំរុញអនុវត្តគោលនយោបាយ និងកម្មវិធីកំណែទម្រង់របស់រាជរដ្ឋាភិបាលក្នុងវិស័យសំខាន់ៗ សំដៅ រក្សាចីរភាពកំណើនសេដ្ឋកិច្ចក្នុងរយៈពេលវែង ក្នុងរង្វង់ ៦%-៧% ក្នុងមួយឆ្នាំ និង សម្រេចឱ្យបាន

ចំណូលថវិកាជាតិក្នុងរង្វង់ពី ១៣,៥% ទៅ ១៥% នៃ ផលស ដើម្បីឈានទៅសម្រេចគោលដៅនៃ ការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រឱ្យបានយ៉ាងតិចជាង ១% ក្នុងមួយឆ្នាំ ។ ក្នុងន័យនេះ ក្រសួង ស្ថាប័ន ពាក់ព័ន្ធ ទាំងថ្នាក់ជាតិ និងថ្នាក់ក្រោមជាតិ ត្រូវបន្តខិតខំអនុវត្តគោលនយោបាយ និងគោលការណ៍ ណែនាំនានារបស់រាជរដ្ឋាភិបាល និងក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ ស្តីពីការប្រមូលចំណូលគ្រប់ប្រភេទ ដើម្បីជាគុណប្រយោជន៍នៃថវិកាជាតិ សំដៅធានាស្ថិរភាពនៃការគ្រប់គ្រងថវិកា និងម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច ។

- ៥- បន្តអនុវត្តគោលការណ៍មជ្ឈការនៃការគ្រប់គ្រងបំណុលសាធារណៈ ដែលតាមនេះ មានតែរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួង សេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុមួយគត់ ក្រោមការប្រទានសិទ្ធិពីនាយករដ្ឋមន្ត្រី ដែលមានសិទ្ធិក្នុងការខ្ចីប្រាក់ ពីគេ ការបោះផ្សាយមូលបត្ររដ្ឋ ការបោះផ្សាយសញ្ញាប័ណ្ណរដ្ឋអធិបតេយ្យ ការវិនិយោគលើ អចលកម្មហិរញ្ញវត្ថុ ការធានា ការសន្យាផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុនានា ការឱ្យប្រាក់គេខ្ចីទាំងក្នុងនិងក្រៅ ប្រទេស និងការរៀបចំរចនាសម្ព័ន្ធបំណុលសាធារណៈឡើងវិញ ។ គ្មានរដ្ឋមន្ត្រីដទៃណាទៀត ប្រធានស្ថាប័ន ប្រធានអង្គភាពសាធារណៈប្រហាក់ប្រហែល ប្រធានសហគ្រាសសាធារណៈ អភិបាល នៃរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ ឬមន្ត្រីសាធារណៈណាមួយ មានសិទ្ធិក្នុងការខ្ចីប្រាក់ពីគេ ឬ ឱ្យប្រាក់គេខ្ចី ឬ ចេញលិខិតធានា ឬ ក៏ធ្វើទង្វើណាផ្សេងៗទៀត ដោយផ្ទាល់ ឬ ដោយប្រយោល ដែលអាច នាំឱ្យកើតមាននូវបំណុល ឬ បន្ទុកហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងទៀត ដោយផ្ទាល់ ឬ ដោយប្រយោលដល់ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាបានទេ ។
- ៦- បន្តពង្រឹងការរៀបចំហិរញ្ញប្បទានឥតសំណង និងពីប្រភពហិរញ្ញប្បទានផ្សេងទៀត សម្រាប់បម្រើ ឱ្យតម្រូវការវិនិយោគសាធារណៈ ។
- ៧- ពង្រឹងការតាមដានត្រួតពិនិត្យលើហានិភ័យបំណុលពាក់ព័ន្ធ ជាពិសេស ហានិភ័យនៃសន្ទនីយភាពក្នុង ការទូទាត់សេវាបំណុល (Liquidity Risk) និងកាតព្វកិច្ចបំណុលជាយថាហេតុ ដែលកើតចេញពី ការធានារបស់រដ្ឋ និងគម្រោងភាពជាដៃគូរវាងរដ្ឋនិងឯកជន ក្នុងវិស័យហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរូបវន្ត ដែលមានផលិតភាពសេដ្ឋកិច្ចខ្ពស់ និងទ្រទ្រង់ចីរភាពកំណើន ក្នុងរយៈពេលវែង ។
- ៨- ពង្រឹងការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពស្ថាប័ន និងធនធានមនុស្សដែលចូលរួមបំពេញកិច្ចការគ្រប់គ្រងបំណុល សាធារណៈ ឱ្យមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ ។

រាជរដ្ឋាភិបាលនឹងបន្តតាមដានយ៉ាងយកចិត្តទុកដាក់ លើដំណើរការនៃការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រស្តីពីការ គ្រប់គ្រងបំណុលសាធារណៈ ២០១១-២០១៨ នេះ ដើម្បីធានាបាននូវប្រសិទ្ធភាព និងភាពស័ក្តិសិទ្ធិនៃការ គ្រប់គ្រងបំណុលសាធារណៈមួយប្រកបដោយចីរភាព ដែលជាផ្នែកមួយដ៏សំខាន់ក្នុងការចូលរួមលើកស្ទួយចីរភាព កំណើនសេដ្ឋកិច្ច ក្នុងរយៈពេលវែង និងការទ្រទ្រង់វិស័យសង្គមកិច្ច ដើម្បីសមធម៌ និង យុត្តិធម៌សង្គម ។